

Thái Bình

Chủ nhật

CƠ QUAN CỦA ĐẢNG BỘ ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM TỈNH THÁI BÌNH
TIẾNG NÓI CỦA ĐẢNG BỘ, CHÍNH QUYỀN VÀ NHÂN DÂN THÁI BÌNH

SỐ 531

Chủ nhật

Ngày 4 - 3 - 2018

TÒA SOẠN:

13 LÝ THƯỜNG KIỆT - THÀNH PHỐ THÁI BÌNH

ĐT: 0227.3731.308 - 0227.3733.958 - 0227.3735.544

BÁO THÁI BÌNH ĐIỆN TỬ: www.baothaibinh.com.vn

EMAIL: toasoan@baothaibinh.com.vn

ĐƯA NGHỊ QUYẾT CỦA ĐẢNG VÀO CUỘC SỐNG

Tạo khí thế, trao niềm tin

(Xem trang 2)

Thanh niên Vũ Thư trong ngày hội tòng quân.

Đầu năm
đi lễ chùa
Trường Sa

Trang 5

QUÂN DÂN NHÀ TRẦN
Ba lần đánh thắng
giặc Nguyên - Mông

Trang 6

Hoa
nếp
Xưa

(Xem trang 4)

CẦU BO
QUA PHỐ

Trang 7

Tạo khí thế, trao niềm tin

■ TẮT ĐẠT

Ước mơ, hoài bão, nhiệt huyết của tuổi trẻ Thái Bình được nhân lên khi cấp ủy, chính quyền, các ban, ngành, đoàn thể địa phương và gia đình, người thân quan tâm, động viên các thanh niên trước lúc lên đường về đơn vị mới.

Động viên thanh niên lên đường làm nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Tình nguyện nhập ngũ

Nhìn Khổng Minh Hiếu, thôn Phương Quả Nam, xã Quỳnh Nguyên (Quỳnh Phụ) khoác trên mình bộ quân phục, ông Khổng Văn Luynh, bác của Hiếu trầm trồ khen cháu trai rắn rỏi, ra dáng anh bộ đội. Hiếu là 1 trong 42 thanh niên của huyện viết đơn tình nguyện khi em còn mấy tháng nữa mới đủ tuổi nhập ngũ. Ông Luynh tâm sự: Nhà có 3 anh em trai thì Hiếu là người thiệt thòi nhất. Học hết lớp 9 cháu phải nghỉ học để bươn trải giúp bố mẹ. Bố thì đau ốm liên miên, kinh tế gia đình khó khăn. Khi biết ước muốn của cháu thích đi bộ đội, tôi đã động viên cháu viết đơn tình nguyện nhập ngũ. Biết cháu trúng tuyển nghĩa vụ quân sự, cả họ hàng nội ngoại mừng lắm. Hiếu chia sẻ: Em không có cơ hội bước vào giảng đường đại học như bạn bè thì vào bộ đội em cũng được góp một phần nhỏ công sức của mình xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Em sẽ phấn đấu hoàn thành nhiệm vụ để sau này khi xuất ngũ em sẽ lựa chọn học một nghề phù hợp để ổn định cuộc sống. Chỉ thời gian ngắn nữa em sẽ là chiến sĩ mới của Trung đoàn 43, Sư đoàn 395 (Quân khu 3).

Cùng có khát khao như Hiếu nhưng tân binh Nguyễn Lê Huy Hoàng, thôn Tây Hòa, xã Vũ Ninh (Kiến Xương) lại có hoàn cảnh đặc biệt hơn. Bố mẹ sinh sống trong miền Nam từ lâu không về, Hoàng sống cùng ông nội từ năm 2 tuổi. Thiếu thốn tình cảm của bố mẹ nhưng bù lại ông nội là người đã gieo cho em niềm tin, tình yêu người lính. Hoàng kể: Nghe những câu chuyện một thời chinh chiến của

ông - người lính Cụ Hồ tham gia kháng chiến chống Mỹ cứu nước, nhìn những tấm huân chương được tặng thưởng khi ông còn trong quân ngũ cũng đủ để em tự

hào và ngưỡng mộ về những người chiến sĩ cách mạng. Em đã viết đơn tình nguyện nhập ngũ năm nay. Khi biết tin em trúng tuyển nghĩa vụ quân sự, ông nội là người

vui nhất. Dù hoàn cảnh khó khăn, bố mẹ không về tiễn em lên đường nhưng bố mẹ sẽ rất tự hào vì em đã trưởng thành, nhận thức được trách nhiệm của mình với Tổ quốc.

Hiếu, Hoàng là 2 trong 364 thanh niên viết đơn tình nguyện nhập ngũ trong mùa tuyển quân năm 2018. Mỗi lá đơn của những chàng trai tuổi đôi mươi chất chứa khát khao muốn được là người chiến sĩ Quân đội nhân dân Việt Nam. Nhiều tân binh dù hoàn cảnh gia đình khó khăn nhưng đã xung phong nhập ngũ khi có lệnh gọi bởi với các em, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc là nhiệm vụ thiêng liêng nhất của tuổi trẻ hôm nay.

Nhiều hoạt động thiết thực

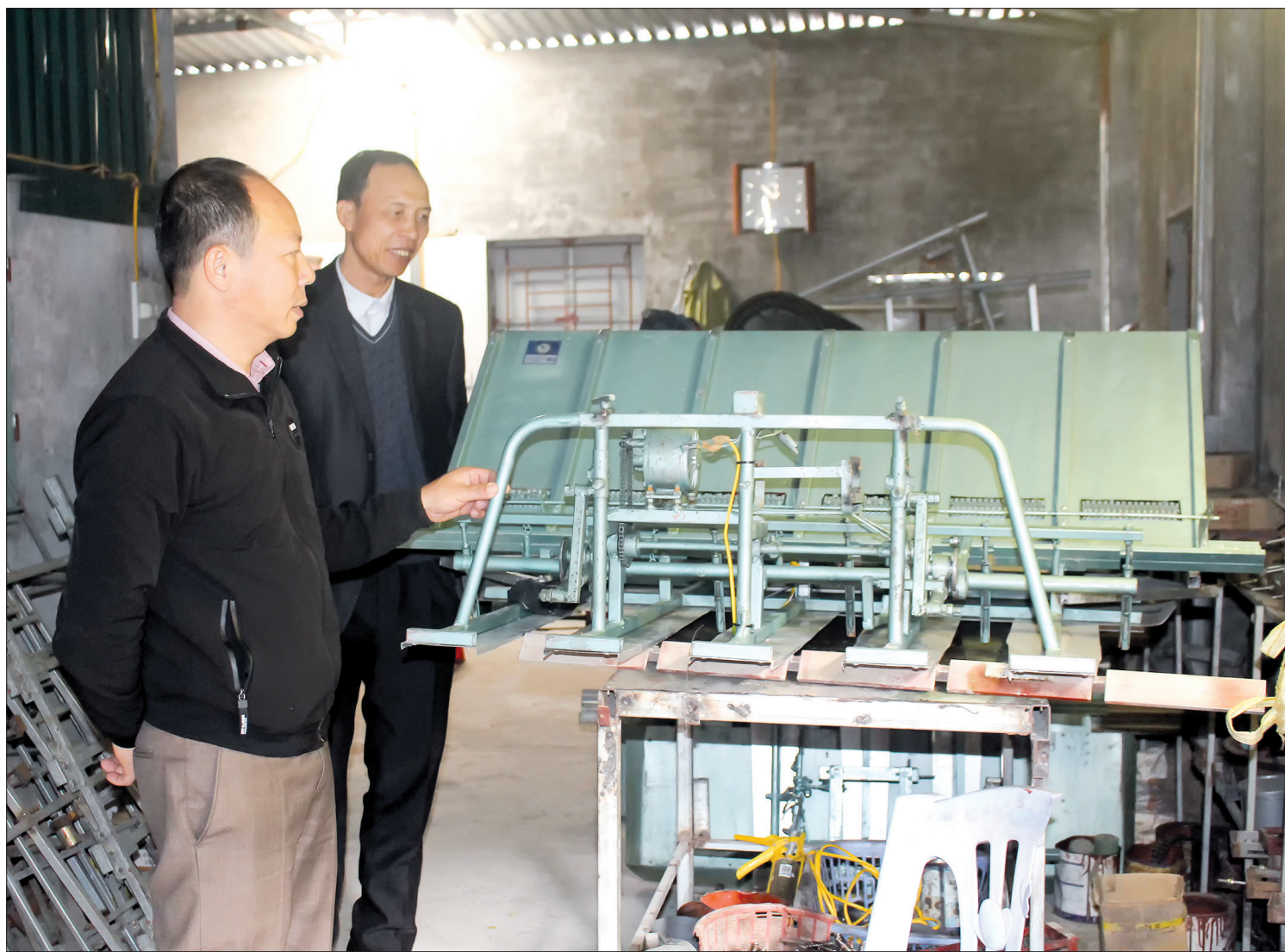
Vê Tiên Hải vào những ngày đầu xuân, cảm nhận rất rõ khí thế chuẩn bị cho ngày hội tổng quân của địa phương. Từ trung tâm huyện đến các làng quê, ngõ xóm, không khí rộn ràng lan tỏa khắp nơi với những băng rôn, khẩu hiệu. Hệ thống truyền thanh nội bộ cũng tập trung tuyên truyền về truyền thống quê hương, đất nước, Luật Nghĩa vụ quân sự... Thượng tá Vũ Văn Định, Chỉ huy trưởng Ban CHQS huyện cho biết: Được trên giao chỉ tiêu 340 tân binh, đến nay huyện đã xuống lệnh gọi nhập ngũ 357 thanh niên, đạt 105% so với chỉ tiêu. Trước và sau tết Nguyên đán Mậu Tuất 2018, các địa phương trong huyện đã tổ chức nhiều đoàn đến thăm hỏi, tặng quà tân binh. Năm nay, ngoài quà của tỉnh, huyện tặng quà trị giá 1 triệu đồng/tân binh, các xã, thị trấn tặng quà động viên tân binh với mức từ 500.000 - 1.000.000 đồng/tân binh. Có thể khẳng định, qua những buổi gặp gỡ, tặng quà, động viên, thanh niên đã nhận lệnh rất vui vẻ trong tâm thế sẵn sàng lên đường làm nhiệm vụ, không còn ai băn khoăn khi thực hiện nghĩa vụ lớn lao của mình. Điều đáng mừng là sau tết trên địa bàn huyện không có biến động về quân số.

Tại Quỳnh Phụ, công tác chuẩn bị cho ngày giao quân (5/3) được Huyện ủy, UBND huyện quan tâm đặc biệt. Từ việc xuống lệnh gọi nhập ngũ cho thanh niên trúng tuyển, tổ chức lớp bồi dưỡng nhận thức về Đảng cho tân binh đến việc cấp phát quân trang, giao lưu, tặng quà đều được tổ chức chặt chẽ, nghiêm túc. Thượng tá Phạm Quang Riều, Chỉ huy trưởng Ban CHQS huyện chia sẻ: Để tạo khí thế cho thanh niên trước lúc lên đường nhập ngũ, Ban CHQS huyện tham mưu cho Hội đồng Nghĩa vụ quân sự huyện chỉ đạo các cơ quan, ban, ngành và các xã, thị trấn tổ chức tốt các hoạt động giáo dục tình yêu quê hương đất nước, niềm tự hào dân tộc, thăm hỏi động viên, khích lệ thanh niên hăng hái tham gia nghĩa vụ quân sự. Đến thời điểm này, 370 thanh niên của huyện đã sẵn sàng về đơn vị mới.

Đại tá Hoàng Chí Long, Chính ủy Bộ CHQS tỉnh cho biết: Các địa phương trong tỉnh đều thực hiện chủ trương "liên hoan tại nhà, tiễn đưa tại xã và giao quân tại huyện". Cùng với các hoạt động trao quà, động viên, giao lưu văn nghệ, gặp mặt thanh niên lên đường nhập ngũ, một số địa phương tổ chức viếng nghĩa trang liệt sĩ, tọa đàm, giáo dục truyền thống tạo khí thế cho ngày hội nhập ngũ của tuổi trẻ Thái Bình. Phát huy kết quả của những năm trước, năm nay, công tác tuyển quân tiếp tục được cấp ủy, chính quyền các địa phương vào cuộc rất tốt, nhất là các ban, ngành, đoàn thể địa phương. Với sự chuẩn bị chu đáo về mọi mặt, sự quan tâm của cấp ủy, chính quyền các địa phương và ý thức của thanh niên, mùa tuyển quân năm 2018 của tỉnh sẽ giành thắng lợi, bảo đảm chỉ tiêu, chất lượng được giao.

Anh Nghĩa nâng đời máy cấy

■ HOÀNG LANH

Anh Trần Đại Nghĩa giới thiệu chiếc máy cấy có động cơ.

Sau thành công của máy cấy không động cơ, anh Trần Đại Nghĩa, xã Đông Hoàng (Tiền Hải) tiếp tục nghiên cứu và cho ra đời máy cấy có động cơ. Với nhiều tính năng ưu việt, máy cấy có động cơ có thể cấy đạt công suất 900 - 1.000m²/giờ, giúp tiết kiệm thời gian, nhân lực và chi phí cho người nông dân.

Ý tưởng chế tạo máy cấy có động cơ được anh Trần Đại Nghĩa ấp ủ từ lâu nhưng phải mất hơn 5 tháng anh mới có thể thiết kế xong mô hình của sản phẩm. Anh Nghĩa chia sẻ: Chế tạo máy cấy có

động cơ đòi hỏi kỹ thuật cao hơn so với máy cấy không động cơ. Các chi tiết phải được tính toán kỹ lưỡng nhằm bảo đảm độ an toàn, chính xác và đạt hiệu quả cao. Máy cấy có động cơ được cấu tạo bởi hệ thống khung sắt, bàn trượt, khay mạ, ác quy điện, hệ thống điều khiển, các mô tơ, vòng bi và khuôn gá. Thế nhưng, một số chi tiết như: khuôn gá, bàn trượt bằng nhựa thợ cơ khí của xưởng không thể chế tạo được phải nhờ thợ đúc. Do máy liên quan đến động cơ điện nên các thiết bị phải bảo đảm các yếu tố an toàn như: sử

dụng ác quy kín khí, độ bền bình điện lựa chọn phải hợp lý. Máy chạy công suất cao khó tránh khỏi rung lắc mạnh vì thế vật liệu lựa chọn để lắp ghép yêu cầu bảo đảm chất lượng.

Nguyên tắc hoạt động của máy cấy có động cơ rất đơn giản, người dân có thể dễ dàng sử dụng. Máy có thể dùng mạ khay hoặc mạ gieo trên sân để cấy. Sau khi cho mạ lên 6 khay chứa mạ, người dân chỉ cần cầm cần điều khiển dẫn hướng cho máy chạy đi đúng hướng, thẳng hàng. Trên cần điều khiển có công tắc điều chỉnh

tốc độ cấy và thay đổi mật độ dày, thưa của hàng cấy. Hệ thống mô tơ điện tự cấp điện làm máy hoạt động thao tác cấy. Các cần gạt bùn sẽ xoa mặt ruộng, xóa vết chân lội và làm phẳng mặt trước khi cấy đánh mạ xuống. Máy cấy có động cơ sở hữu nhiều tính năng ưu việt. Người dân sẽ không phải tốn sức để cấy bằng tay mà chỉ cần dẫn máy, lái cho thẳng hàng cấy. Năng suất cấy máy cao hơn nhiều lần so với cấy tay, giúp người nông dân tiết kiệm được thời gian và nhân lực. Máy sử dụng bình ác quy 12 vôn nên một lần sạc có thể cấy được 4 giờ. Các đánh mạ được cấy từ máy cấy có động cơ đều, không bị đứt gãy. Máy phù hợp với các chân ruộng có độ bùn dày mỏng khác nhau. Để đạt hiệu quả cao nhất, ruộng cần bảo đảm mức nước cao 2 - 3cm.

Tuy nhiên, theo anh Nghĩa, việc nghiên cứu, sáng chế ra một chiếc máy cấy có động cơ không hề đơn giản bởi anh chưa từng theo học khóa đào tạo cơ bản nào liên quan đến ngành điện mà phải tự mày mò, tự học. Thế nhưng, càng đi sâu vào nghiên cứu, chế tạo anh Nghĩa càng say mê và quyết tâm cho ra nhiều sản phẩm phục vụ sản xuất nông nghiệp, giảm sức lao động cho người nông dân và góp phần vào quá trình công nghiệp hóa nông nghiệp, nông thôn.

Ông Nguyễn Thế Sự, thôn Trung Tân, xã Nam Hà, huyện Nam Sách (Hải Dương) cho biết: Trước kia, mỗi khi vào vụ cấy, người nông dân chỉ biết bán mặt cho đất, bán lưng cho trời. Sau mỗi ngày lao động, người dân thường bị đau lưng, đầu gối vì phải cúi liên tục trong thời gian dài. Một ngày, người cấy nhanh cũng chỉ cấy được hơn sào ruộng, rất vất vả. Qua các phương tiện thông tin đại chúng, tôi được biết tới sản phẩm máy cấy của anh Trần Đại Nghĩa. Đến xưởng, được tận mắt chứng kiến và chạy thử nghiệm máy cấy, tôi thấy sản phẩm rất hữu ích, phù hợp với mùa vụ nông thôn. Máy cấy đã góp phần giải phóng sức lao động cho người nông dân. Vì thế, gia đình tôi đã lựa chọn sản phẩm máy cấy động cơ của anh Nghĩa.

Hiện sản phẩm máy cấy có động cơ của anh Nghĩa đã được đăng ký trên Cục Sở hữu trí tuệ. Anh dự tính sẽ sản xuất đại trà máy cấy có động cơ trong thời gian tới để phục vụ nhu cầu sản xuất nông nghiệp của người nông dân.

HỘP THƯ BẠN ĐỌC

Trong tuần, Báo Thái Bình đã nhận được gần 60 tin, bài của các cộng tác viên trong và ngoài tỉnh.

Lĩnh vực kinh tế, khí thế ra quân sản xuất đầu xuân Mậu Tuất được nhiều cộng tác viên chọn làm chủ đề khai bút với loạt tin, bài, ảnh gửi cộng tác với tòa soạn như "Vũ Thư hối hả vào vụ xuân: "... Phần đầu hoàn thành trên 7.900ha lúa xuân trước ngày 25/2, ngay sau tết Nguyên đán, Vũ Thư tiếp tục chỉ đạo các địa phương huy động nhân lực, phương tiện hoàn thành gieo cấy 10% diện tích còn lại, đồng thời chuyển trọng tâm sang chăm sóc và bảo vệ lúa mới cấy". Cộng tác viên Vũ Đông đưa tin "Kiến Xương tăng cường kiểm tra đồng ruộng bảo đảm tiến độ gieo cấy lúa xuân". Cùng với các thông tin tiến độ thực

hiện lịch nông vụ, các cộng tác viên Thu Thủy, Hải Hưng phản ánh: "Đông Hợp (Đông Hưng) phấn đấu đạt 59,3 tỷ đồng giá trị sản xuất công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp năm 2018"; "Quỹ Tín dụng nhân dân Duyên Hải (Hưng Hà) thực hiện nghiêm nghĩa vụ thuế"...

Lĩnh vực quốc phòng, an ninh, nổi bật là loạt tin, bài, ảnh ghi nhận không khí ấm áp, rộn ràng chuẩn bị đầy đủ cho ngày hội thanh niên lên đường xây dựng và bảo vệ Tổ quốc như bài "Tưng bừng các hoạt động liên hoan tiễn tân binh" và chùm tin: Đông Hưng sẵn sàng cho ngày hội tòng quân; Hưng Hà, Tiền Hải bồi dưỡng nhận thức về Đảng cho tân binh; Xã Dân Chủ tặng quà thanh niên nhập ngũ; Tiền Hải - 110 tân binh viết đơn tình nguyện nhập ngũ. Cùng với đó

là bài "Sẵn sàng bước vào mùa huấn luyện mới" và loạt tin: Đông Hưng, Thái Thụy, Tiền Hải tổ chức lễ ra quân huấn luyện năm 2018... Lưu lại hình ảnh đẹp của người cán bộ công an Thái Bình trong lòng nhân dân, cộng tác viên Bình Vân "Ghi nhận không khí những ngày đầu năm mới của bộ phận tiếp dân". Đặc biệt, bài "Chiến sĩ công an nhật được của rơi trả người đánh mất" viết về chiến sĩ Bùi Phương Nam, Phòng PK20 nhật được hơn 20 triệu đồng, 1 điện thoại di động và toàn bộ giấy tờ tùy thân đã trả lại bà Vũ Thị Nhuận ở tổ 32, phường Kỳ Bá, thành phố Thái Bình.

Lĩnh vực văn hóa - xã hội tuần này, tin, bài, ảnh phong phú, nổi bật là loạt bài, ảnh viết về "Lễ hội đền Trần Thái Bình - điểm đến du lịch văn hóa tâm linh"; "Độc đáo tục thi cỗ cá đền Trần". Cộng tác viên Hà Thanh viết về "Chiếu vật ngày xuân". Tản văn Nguyễn Thị Bích Nhân thăm thăm thi

vị mùa xuân: "...Tháng Giêng đẹp. Tháng Giêng xinh. Tháng Giêng tràn trề. Tháng Giêng thơm mơn. Tôi sung sướng reo lên khi bị nhấn chìm trong hương tháng Giêng dịu ngọt". Trong sự thăng hoa của xẩm xúc, tác giả còn gửi đến thông điệp: "Tháng Giêng có nhiều lễ hội. Chị em cứ mãi xúng xính áo quần du xuân, mẹ bảo "Tháng Giêng ăn nghiêng bồ thóc". Mẹ một hai dận, chơi xuân không được dếnh dàng, tuổi xuân không dài để lãng phí..."

Tin, bài gửi cộng tác, các đồng chí và các bạn nên kèm từ 1 - 3 ảnh minh họa theo nội dung để thuận tiện cho chúng tôi trong quá trình biên tập, sử dụng. Rất mong nhận được tin, bài, ảnh cộng tác của các đồng chí và các bạn qua địa chỉ email: toasoan@baothaibinh.com.vn hoặc gửi trực tiếp đến địa chỉ: Báo Thái Bình, số 13, phố Lý Thường Kiệt, thành phố Thái Bình.

Trân trọng!

**Hoa
nét
xưa**

■ QUANG VIỆN

Người xưa quan niệm đầu xuân năm mới “xin chữ” ông đồ là một việc làm trân trọng, thiêng liêng bởi vì chữ là cốt cách con người, chữ cũng có “hồn” và cũng vì thế mà người xưa thường “thờ chữ”. Tục thờ chữ và rước chữ về nhà xưa kia chỉ có tầng lớp quý tộc, vua chúa mới thực hiện được, còn dân gian thì chơi chữ và xin chữ nơi các ông đồ cho chữ vào những dịp lễ hội xuân. Chữ “cho” thường là thư pháp Hán Nôm, ngày nay có thêm thư pháp chữ quốc ngữ đều là nghệ thuật viết chữ đẹp, cách điệu, đầy sáng tạo và mang tính biểu cảm, nó giống hình thức hội họa nhưng thay vì vẽ cảnh vật, con người, thư pháp lấy chữ ra vẽ.

Nhân dịp xuân Mậu Tuất 2018, Bảo tàng tỉnh phối hợp với Công ty Cổ phần Đầu tư và phát triển văn hóa Việt (Hà Nội) tổ chức hoạt động biểu diễn thư pháp ở hai loại hình thư pháp Hán Nôm và chữ quốc

ngữ nhằm tạo sân chơi cho những người yêu chữ và hoài cổ về thư pháp Việt. Ba chàng trai trẻ quê ở Vũ Thư, Quỳnh Phụ là Nguyễn Văn Huỳnh, Lê Hữu Liêm và Nguyễn Thành Phúc đã lễ mễ ôm tre, nứa từ quê lên thành phố dựng “lều chông”, trang trí “phố ông đồ” phục dựng nét xưa. Cả ba đều là thành viên Câu lạc bộ thư pháp trẻ Hà Nội tự mua giấy, mực rồi ngồi phóng bút “vẽ” chữ, cho chữ. Ai xin chữ cũng cho. Chữ mà ba ông đồ trẻ cho ngoài thư pháp Hán Nôm còn có thư pháp quốc ngữ, loại hình thư pháp mới rất được giới trẻ yêu thích. Nhìn vào chữ “vẽ” của ba ông đồ trẻ người ta có thể thấy được hình ảnh làng quê sâu nặng và tình người bao la lung linh theo nét chữ. Ba ông đồ trẻ cùng những người tham gia viết thư pháp đã thổi hồn của làng quê Thái Bình vào nét chữ, đồng thời kiên nhẫn trong việc phóng bút làm toát lên vẻ đẹp của làng quê Thái

Bình trong tiến trình xây dựng nông thôn mới.

Biểu diễn thư pháp là một hoạt động văn hóa lành mạnh thông qua nghệ thuật “vẽ chữ” để các văn bản Hán Nôm, vốn di sản văn hóa phi vật thể được lưu giữ khá phong phú và sinh động còn tồn tại ở hơn 400 thiết chế văn hóa cổ và hơn 200 lễ hội làng của Thái Bình đã được các nghệ nhân thư pháp tỉnh nhà thể hiện dưới dạng chữ Chân, Triện, Khải phản ánh những nội dung khác nhau của lịch sử vùng đất và những thiên thần, nhân thần trên vùng đất Thái Bình từng có công lao với dân tộc. Ngắm những ông đồ trẻ biểu diễn thư pháp, nhìn những nụ cười tươi nguyên nét mực của người xin chữ đầu xuân năm mới càng khiến ta nhớ lại bốn câu thơ nổi tiếng của nhà thơ Vũ Đình Liên: “*Mỗi năm hoa đào nở/Lại thấy ông đồ già/Bày mực tàu, giấy đỏ/Bên phố đông người qua...*”.

Nghệ nhân Phạm Hùng, thành viên Câu lạc bộ Hán Nôm tỉnh Hải Dương

Từ xa xưa dân tộc ta đã có truyền thống thờ chữ, rước chữ, chơi chữ, xin chữ. Người Việt đặc biệt nâng niu và trân trọng chữ từ bao đời nay. Những bức hoành phi, câu đối Hán Nôm trong những đình chùa, miếu mạo hay trong mỗi gia đình vẫn được sử dụng và luôn được đặt ở những nơi trang trọng và linh thiêng nhất. Như vậy để thấy, vai trò của ông đồ là rất có ý nghĩa quan trọng, ông đồ vừa dạy chữ “thánh hiền” vừa trao truyền nghệ thuật thư pháp, một hình thức văn hóa xem trọng chữ nghĩa.

Chị Trần Thị Bình, Trưởng phòng Kiểm kê - Bảo quản, Bảo tàng tỉnh

Nắm bắt được nhu cầu của giới trẻ yêu nghệ thuật thư pháp tỉnh nhà, Bảo tàng tỉnh đã phối hợp với Công ty Cổ phần Đầu tư và phát triển văn hóa Việt (Hà Nội) tạo “sân chơi” văn hóa nhằm thu hút thanh thiếu niên và quần chúng yêu nghệ thuật đến với thư pháp ngày xuân. Cứ mỗi dịp xuân về, du khách trong và ngoài nước cùng những người yêu nghệ thuật thư pháp không kể già trẻ, gái trai đều mong muốn đến thăm Bảo tàng tỉnh nơi lưu giữ những hiện vật về lịch sử một vùng đất, đồng thời sau khi tham quan Bảo tàng, du khách vừa xem các ông đồ “vẽ” chữ vừa thưởng lãm và tận hưởng không khí ngày xuân.

Ông Nguyễn Đức Siêng, Câu lạc bộ thư pháp huyện Quỳnh Phụ

Về thăm Bảo tàng tỉnh lại được đắm chìm trong không khí ngày hội thư pháp tôi lại thấy mình như được sống trong tiết xuân của ngày xưa ngày xưa, cái ngày xưa ấy ông đồ khăn đóng, áo dài thâm, quần chức bầu trắng, chòm râu bạc phát phơ thật cốt cách, trải chiếu ngồi mài mực trên vỉa hè. Đằng sau ông giăng đầy những chữ Thân, chữ Phúc và những câu đối viết trên giấy màu đỏ khổ to. Bên nghiên mực là mấy chiếc bút lông, có ông đồ nằm bò trên giấy chăm chú thảo những dòng chữ Hán, chữ Nôm như rồng bay phượng múa.

Anh Nguyễn Văn Huỳnh, xã Vũ Hội, huyện Vũ Thư, thành viên Câu lạc bộ thư pháp trẻ Hà Nội

Văn hóa hội nhập khiến hình ảnh về khu phố “ông đồ” cũng có nhiều đổi thay. Bên cạnh những ông đồ cao niên đã xuất hiện rất nhiều ông đồ với tuổi đời còn rất trẻ, thậm chí có ông đồ chỉ ở độ tuổi đôi mươi. Bên cạnh biểu diễn thư pháp Hán Nôm thì các ông đồ trẻ ngày nay còn “vẽ” cả chữ quốc ngữ. Người già thường hay xin chữ Hiếu, chữ Đức về cho con, người trẻ có hiếu hay xin chữ Phúc tặng bố mẹ, ông bà. Người đi làm công sở thường xin chữ Nhân, du khách nước ngoài hoặc các anh, các chị thường hay xin chữ Hạnh Phúc, với những người buôn bán thường hay xin chữ Phát, chữ Lộc. Đối với chữ Tâm là chữ được nhiều tầng lớp xin nhất, thường đi kèm với chữ Tâm có hàng chữ lạc khoản “Phúc Tự Tâm Sinh”, nghĩa là do cái “tâm” của mình mà sinh ra cái “phúc”.

Đầu năm đi lễ chùa Trường Sa

■ NGUYỄN THỜI

Đi lễ chùa đầu năm đã trở thành một nét đẹp văn hóa trong đời sống của mỗi người con đất Việt. Ở nơi cửa Phật linh thiêng, lòng người trở nên hướng thiện và cảm thấy thanh thản, bình yên. Với quân và dân trên đảo Trường Sa, đi lễ chùa ngày đầu năm mới không chỉ để cầu may, tìm sự bình an mà còn là để hướng về cội nguồn dân tộc.

Trường Sa ngày đầu năm mới, trong âm thanh dạt dào của sóng và gió biển, tiếng chuông chùa ngân lên rồi tan lẫn vào với sóng nước mênh mông khiến bất cứ ai cũng cảm thấy lòng mình như tĩnh lặng lại và dâng lên niềm xúc động tự hào.

Chùa Trường Sa uy nghi, trầm mặc, tọa lạc ngay trên thềm biển Đông. Một sự bình an, thân thuộc khó nói thành lời, khiến ai đặt chân đến cũng có cảm giác thân quen như đang bước vào ngôi chùa ở làng quê Việt Nam, bởi thế Trường Sa gần gũi, thân thương vô cùng.

Xen lẫn tiếng chuông chùa thiêng liêng, đều đặn vang lên mỗi sớm, đại đức Thích Tâm Tánh, trụ trì chùa Trường Sa tụng kinh, nguyện cầu cho quốc thái dân an, biển, cầu cho quân dân trên đảo được bình yên, gia đình hưng thịnh.

Không đông đúc như ở đất liền trong dịp đầu năm hoặc ngày rằm, mừng một, chùa Trường Sa ngày nào cũng nhẹ nhàng, gần gũi, ấm cúng với những người dân và cán bộ, chiến sĩ trên đảo. Trong ngày đầu năm mới, sau khi chuẩn bị cơm cúng ông bà tổ tiên, người dân trên đảo lại chọn cho mình bộ trang phục đẹp nhất để đi chùa lễ Phật... Chị Phạm Thị Như Trinh, hộ dân số 4, thị trấn Trường Sa cho biết: Tôi và gia đình cũng như các hộ dân khác trên đảo luôn cảm thấy hạnh phúc và vinh dự khi được sống ở đảo. Ở ngoài đảo xa xôi, chúng tôi thường xuyên đến chùa để thắp hương hay đến quét dọn, làm việc công quả giúp nhà chùa. Mỗi ngày được nghe tiếng chuông chùa thân quen nên chúng tôi cảm

thấy lòng mình thanh thản, thư thái, vui đi nỗi nhớ đất liền.

Sự hiện diện của chùa Trường Sa là minh chứng cho tôn giáo, nhất là Phật giáo luôn đồng hành cùng với sự phát triển của dân tộc. Ở đây có người dân sinh sống, ở đó có cuộc sống tâm linh hướng thiện. Trung tá Lương Quốc Anh, Chủ tịch UBND thị trấn Trường Sa, Chỉ huy trưởng đảo Trường Sa cho biết: Trên đảo có các công trình tâm linh như nhà tưởng niệm Chủ tịch Hồ Chí Minh, đài tưởng niệm các anh hùng liệt sĩ Trường Sa, chùa Trường Sa... có ý nghĩa quan trọng trong đời sống văn hóa, tinh thần của cán bộ, chiến sĩ và người dân trên đảo. Điều đó thể hiện được nét văn hóa của dân tộc Việt Nam từ ngàn đời nay. Đồng thời, thể hiện được đời sống tâm linh trong sáng, lành mạnh, tạo động lực để mỗi cán bộ, chiến sĩ và nhân dân hoàn thành tốt chức trách, nhiệm vụ của mình, góp phần xây dựng đảo ngày càng mạnh về phòng thủ, tốt về lối sống, đẹp về cảnh quan môi

trường và có đời sống văn hóa quân sự gắn liền với văn hóa khu dân cư trên đảo.

Ngoài chùa Trường Sa, tại huyện đảo Trường Sa, tỉnh Khánh Hòa hiện đã có nhiều ngôi chùa trên các đảo: Sơn Ca, Sinh Tôn, Song Tử Tây, Phan Vinh... tất cả các ngôi chùa ở huyện đảo Trường Sa, chính điện đều hướng về Thăng Long - Hà Nội như tấm lòng của mọi người Việt Nam hướng về trái tim của cả nước, thể hiện khát vọng hòa bình bao đời nay của mỗi người dân đất Việt.

Đi lễ chùa đầu năm mới là hoạt động văn hóa tín ngưỡng quan trọng của người dân và cán bộ, chiến sĩ ở Trường Sa. Bởi ở giữa trùng dương sóng nước mênh mông, được thắp hương họ như được sống giữa đất liền. Nỗi nhớ quê hương vì thế cũng phần nào được bù đắp. Mỗi chiến sĩ, mỗi người dân ở đây như được tiếp thêm sức mạnh từ đất liền, để họ trụ vững nơi đầu sóng ngọn gió, khẳng định chủ quyền thiêng liêng của dân tộc.

Chánh điện chùa Trường Sa.

Người dân trên đảo cầu bình an, hạnh phúc trong năm mới.

Hon 800 năm trước, vào thế kỷ XIII, cả thế giới kinh hoàng, khiếp đảm về họa Tác-ta của đế chế Mông Cổ. Quân Mông Cổ đã khuấy đảo suốt từ Á sang Âu, từ bờ tây Thái Bình Dương đến biển Hắc Hải ngập chìm trong khói lửa chiến tranh do chúng gây ra. Biết bao quốc gia nghiêng đổ, biết bao vua chúa các nước bị giết, bị cầm tù. Vậy mà ba lần đoàn quân khổng lồ ấy xâm lăng Đại Việt thì cả ba lần chúng đều đại bại. Trận chiến cuối cùng là chiến thắng Bạch Đằng giang lẫy lừng của quân dân Đại Việt vào ngày 8 tháng 3 năm Mậu Tý (9/4/1288) đã chôn vùi uy danh của Đại Hãn Nguyên Mông, buộc Hốt Tất Liệt ở Yên Kinh phải bãi binh, tôn trọng nền độc lập, tự do của Đại Việt.

1. Cuộc kháng chiến chống đế quốc Mông Cổ lần thứ nhất (1258)

Năm Đinh Tỵ (1257), Hốt Tất Liệt sai một đạo quân do tướng Ngột Lương Hợp Thai chỉ huy đánh chiếm nước Đại Lý (Vân Nam) rồi sai sứ sang dụ vua Trần Thái Tông về hàng. Vua Trần Thái Tông không chấp nhận, bắt giam sứ Mông Cổ và hạ lệnh cho các quan vùng biên ải đề phòng cẩn mật. Ba lần sứ Mông Cổ được cử sang Đại Việt đều không được trở về.

Ngày 12/12/1257, Hốt Tất Liệt sai tướng Ngột Lương Hợp Thai đem quân sang xâm lược nước ta. Quân dân Đại Việt đã dùng chiến thuật chiến tranh du kích, thực hiện kế sách “vườn không, nhà trống” để tiêu hao dần sinh lực của giặc. Chờ cho chúng quân bách về lương thực, khốn khổ vì không hợp thủy thổ, ngày 24/12/1257, vua Trần Thái Tông và Thái tử Trần Hoảng chỉ huy các tướng lĩnh đem binh thuyền từ sông Thiên Mạc ra sông Hồng tiến về giải phóng Thăng Long. Trong trận quyết chiến ở Đông Bộ Đầu quân ta đã giành thắng lợi. Quân Mông Cổ bị đánh bật khỏi thành Thăng Long, cố chết chạy về Vân Nam.

2. Cuộc kháng chiến chống quân xâm lược Nguyên - Mông lần thứ hai (1285)

Sau khi thôn tính hoàn toàn đất Nam Tống, lập ra Đại Nguyên năm 1279, Hốt Tất Liệt quyết tâm chiếm bằng được nước Đại Việt để mở đường tràn xuống Đông Nam Á, thực hiện mộng bá chủ thế giới. Tháng 12/1284, Hốt Tất Liệt sai con trai là Thoát Hoan đem 50 vạn quân sang xâm lược nước ta, ngoài ra còn lệnh điều thêm 10 vạn quân do Toa Đô chỉ huy từ Chiêm Thành đánh ra Nghệ An nhằm đưa nước ta vào thế bị đánh cả hai đầu.

Ngày 2/2/1285, quân giặc chia làm 6 mũi đánh vào Nội Bàng. Hưng Đạo Vương Trần Quốc Tuấn đích thân chỉ huy đại quân đánh trả. Trước khi quân Nguyên kéo vào nước ta, Hưng Đạo Vương đã ra lệnh cho toàn dân làm kế “vườn không, nhà trống”, cất giấu lương thực, thực phẩm không để rơi vào tay giặc. Mùa hè đến, quân Nguyên mệt mỏi, vừa thiếu đói lại thêm dịch bệnh ồm đầu, tinh thần trở nên hoảng loạn. Trong khi đó, quân Đại Việt vẫn bảo tồn được lực lượng, lại tăng thêm sĩ khí.

Tháng 5/1285, Hưng Đạo Vương Trần Quốc Tuấn, Chiêu Minh Vương Trần Quang Khải, Chiêu Văn Vương Trần Nhật Duật cùng các tướng lĩnh khác đưa binh thuyền ra Bắc chuẩn bị chiến dịch phản công. Trần Quốc Tuấn giao Trần Quang Khải, Trần Nhật Duật dẫn quân đánh vào các đồn trại ở dọc sông Hồng rồi tiến lên giải phóng Thăng Long. Địch thân Trần Quốc Tuấn kéo quân về Vạn Kiếp đánh chiếm đồn A Lỗ là căn cứ quan trọng bậc nhất của giặc.

Cuối tháng 5/1285, Trần Quang Khải cho binh thuyền ngược sông Hồng đánh vào các cứ điểm quan trọng của giặc ở Tây Kết và Hàm Tử thắng lợi. Sau chiến thắng Tây Kết, Hàm Tử, Chương Dương, quân ta ào ạt tiến lên bao vây Thăng Long, tiến

QUÂN DÂN NHÀ TRẦN

Ba lần đánh thắng giặc Nguyên - Mông

■ TRẦN HỒNG ĐỨC

Phó Chủ tịch thường trực Ban Chấp hành họ Trần Việt Nam (sưu tầm)

Tranh minh họa trận thủy chiến trên sông Bạch Đằng năm 1288 (nguồn internet).

công dữ dội vào quân giặc suốt từ sáng sớm đến tối. Quân giặc mệt mỏi, thiếu thốn lương thực, thực phẩm và vũ khí. Chúng liêu chết phá vòng vây vượt sông Hồng chạy sang Gia Lâm. Kinh thành Thăng Long sau mấy tháng bị chiếm đã được giải phóng.

Về phía giặc, do sức đã tàn, thế đã yếu, Thoát Hoan rút chạy theo hướng Vạn Kiếp. Hưng Đạo Vương và Hưng Ninh Vương chỉ huy quân đón đánh. Chiến sự diễn ra vô cùng quyết liệt ở vùng Quế Võ (Bắc Ninh). Quân Thoát Hoan cố sống vượt sông Như Nguyệt lại bị Hoài Văn Hầu Trần Quốc Toản đổ quân ra đánh. Quân Nguyên thất bại nặng nề. Tại sông Thương, tàn quân giặc bắc cầu phao để chạy. Đợi khi quân giặc qua cầu, quân ta đổ ra đánh mạnh từ hai bên sườn. Bị bất ngờ, đội ngũ quân giặc rối loạn, chen lấn xô đẩy nhau, cầu phao bị đứt, một phần lớn quân giặc rơi xuống sông chết đuối. Đội quân đi sau cũng bị quân ta tập kích tổn vong rất nhiều. Thoát Hoan sai Lý Hàng chỉ huy tàn quân mở đường chạy về biên giới Lạng Sơn. Tại biên giới, Hưng Đạo Vương đã bố trí quân ở các cửa ải hiểm yếu để phục kích chặn giặc. Tại Vĩnh Bình, quân của Hưng Vũ Vương Trần Quốc Hiến đã chờ sẵn. Vừa khi giặc tới, tên thuốc độc bắn ra xối xả, Thoát Hoan phải chui vào ống đồng cho quân lính khiêng chạy qua biên giới mới thoát chết. Các tướng cầm đầu Lý Quán và Lý Hàng kẻ bị bắn chết, người bị trúng tên thuốc độc.

Ở hướng biên giới Tây Bắc, quân của Nakirut Đin cũng tìm đường chạy trốn về Vân Nam, bị đội dân binh của Hà Đặc, Hà Chương đổ ra chặn đánh, bị tiêu diệt rất nhiều.

Ngày 24/6/1285, đạo quân do vua Trần Nhân Tông đích thân chỉ huy tấn công quyết liệt vào đoàn thuyền của Toa Đô. Tướng giặc là Trương Hiến phải đầu hàng, Toa Đô bị chém đầu tại trận. Ô Mã Nhi và Lưu Khuê lấy thuyền con trốn chạy ra biển thoát chết.

Sau một tháng phản công quyết liệt, quân dân Đại Việt đã tiêu diệt và quét sạch 60 vạn quân xâm lược ra khỏi bờ cõi. Cuộc kháng chiến chống quân xâm lược Nguyên - Mông lần thứ hai kết thúc thắng lợi hoàn toàn.

3. Cuộc kháng chiến chống quân xâm lược Nguyên - Mông lần thứ ba (1287 - 1288)

Sau hai lần xâm lược nước ta thất bại nhục nhã, vua Nguyên Thế Tổ Hốt Tất Liệt vô cùng căm giận, huy động 50 vạn quân, chia làm 3 đạo tiến vào nước ta. Lần này, Thượng Hoàng Trần Thánh Tông và vua Trần Nhân Tông lại sắc phong Hưng Đạo Vương Trần Quốc Tuấn làm Quốc công Tiết chế tổng chỉ huy các lực lượng vũ trang. Ngày 28 tháng 11 năm Đinh Hợi (1287), Phán thủ Thượng Vị Hầu Trần Toàn đem thủy quân đánh địch ở vùng Đa Mỗ (Núi Ngọc, Móng Cái, Quảng Ninh). Giặc chết đuối rất nhiều, quân ta bắt sống hàng trăm tên, thu được nhiều ngựa và vũ khí. Tại đây đã diễn ra nhiều trận đánh ác liệt nhưng quân của Trần Khánh Dư không đủ sức ngăn được đạo thủy quân của Ô Mã Nhi, Phàn Tiếp. Chúng ngược sông Bạch Đằng kéo vào Vạn Kiếp hội quân với Thoát Hoan. Đầu tháng 2/1288, quân địch ở Vạn Kiếp lên tới 30 vạn. Để bảo toàn lực lượng, quân ta tạm rút khỏi kinh thành Thăng Long. Thua giặc trận đầu, Trần Khánh Dư tạ tội với triều đình và xin ở lại lập công chuộc tội. Ông quay lại, chờ cho Ô Mã Nhi đi qua, đem quân tấn công vào đoàn thuyền chở lương thực của Trương Văn Hổ, lấy được rất nhiều lương thực, vũ khí rồi cho đánh đắm thuyền giặc. Quân ta tiêu diệt sạch đoàn thuyền lương của giặc, Trương Văn Hổ phải lên xuống chiếc thuyền con trốn về nước (ngày 11/1/1288). Thắng lợi của quân ta ở vùng Đông Bắc khiến cho Thoát Hoan càng bị cô lập và suy yếu. Đầu tháng 3/1288, Thoát Hoan buộc phải quyết định bỏ Thăng Long chuyển quân về Vạn Kiếp tổ chức phòng thủ và cho người về nước

câu viện, lấy thêm lương thực. Hưng Đạo Vương đoán biết ý giặc đã sai các tướng đem quân lên giữ núi Kỳ Cấp và ải Nử Nhi ở mặt Lạng Sơn không cho người đi lại.

Thoát Hoan thấy quân thế của Hưng Đạo Vương rất mạnh, chưa thể phá được bèn nghe lời các tướng, sai Ô Mã Nhi, Phàn Tiếp dẫn thủy quân theo đường sông Bạch Đằng về trước còn đường bộ thì sai Trình Bàng Phi, Trương Quân dẫn binh đi chặn hậu.

Hưng Đạo Vương biết mưu đó bèn sai Nguyễn Khoái dẫn binh qua đường tắt lên mé thượng lưu sông Bạch Đằng kiếm gỗ đèo nhọn bịt sắt đóng khắp giữa sông rồi phục binh chờ. Khi nào nước thủy triều lên thì đem binh ra khiêu chiến, nhử cho thủy giặc đi vào chỗ đóng cọc, đúng lúc thủy triều xuống thì quay binh lại hết sức mà đánh. Lại sai Phạm Ngũ Lão, Nguyễn Chế Nghĩa dẫn quân lên phục ở ải Nội Bàng (Lạng Sơn) chờ quân giặc chạy đến thì đổ ra đánh.

Những chiến thuyền của Ô Mã Nhi, Phàn Tiếp theo dòng sông Bạch Đằng bỗng thấy tướng nhà Trần là Nguyễn Khoái dẫn chiến thuyền đến khiêu chiến liền tức giận thúc quân xông vào đánh. Nguyễn Khoái quay thuyền chạy. Bấy giờ đang lúc thủy triều lên, mặt nước mênh mông. Ô Mã Nhi cứ thúc thuyền đuổi theo. Nguyễn Khoái nhử cho quân giặc đi khỏi xa chỗ đóng cọc mới quay thuyền đánh lại. Hai bên đánh đang hăng thì đại binh của Hưng Đạo Vương tiếp đến. Ô Mã Nhi, Phàn Tiếp thấy thế quân ta mạnh quá quay thuyền chạy trở lại. Khi chúng chạy đến khúc sông có đóng cọc thì nước thủy triều đã rút xuống, thuyền của giặc vướng phải cọc đổ nghiêng ngửa, đắm vỡ rất nhiều. Quân ta thừa thắng đánh quyết liệt, quân giặc chết như rạ, máu loang đỏ cả khúc sông. Các tướng giặc Ô Mã Nhi, Phàn Tiếp, Tích Lệ, Cơ Ngọc đều bị bắt sống. Trận chiến trên sông Bạch Đằng ngày 8 tháng 3 năm Mậu Tý (9/4/1288) quân ta lấy được hơn 400 chiến thuyền của giặc, bắt sống rất nhiều quân giặc. Chiến thắng Bạch Đằng giang là chiến thắng vĩ đại nhất trong cuộc kháng chiến chống quân xâm lược Nguyên - Mông lần thứ ba.

Thoát Hoan nghe tin thủy quân bị vỡ liền hốt hoảng theo đường bộ chạy về ải Nội Bàng thì gặp quân mai phục của Phạm Ngũ Lão đổ ra đánh. Trương Quân dẫn 300 quân đi đoạn hậu bảo vệ cho Thoát Hoan chạy trốn bị Phạm Ngũ Lão chém chết. Thoát Hoan chạy thoát ra được ngoài cửa ải nhưng quân sĩ mười phần tổn hại đến sáu, bảy phần.

Từ ải Nử Nhi đến núi Kỳ Cấp đều có quân ta phục sẵn. A Bát Xích, Trương Ngọc bị quân ta bắn tên độc xuống như mưa, cả hai đều bị chết. Tướng giặc Trình Bàng Phi lấy hết sức bảo vệ Thoát Hoan chạy ra Đan Kỳ qua Lộc Châu rồi lên đường tắt chạy về châu Tư Minh. Áo Lỗ Xích đi sau thoát chết, nhặt nhanh tàn quân theo Thoát Hoan chạy về Yên Kinh.

Như vậy, nước Đại Việt ta dưới triều Trần luôn muốn giữ hòa bình, hữu nghị để xây dựng đất nước, nhân dân được lạc nghiệp, an cư, sống trong cảnh thái bình, hạnh phúc. Nhưng quân xâm lược đã không để ta yên, lúc nào chúng cũng muốn thôn tính nước ta. Cả dân tộc ta đoàn kết một lòng đánh giặc cứu nước. Quân dân ta quyết đánh và đã chiến thắng cả ba lần, lần sau oanh liệt hơn lần trước.

Năm 2018, kỷ niệm 730 năm (1288 - 2018) chiến thắng Bạch Đằng và kỷ niệm ba lần chiến thắng quân xâm lược Nguyên - Mông là dịp để chúng ta ôn lại những bài học lịch sử - bài học xây dựng thành lũy trong lòng dân để chiến thắng kẻ thù hung bạo và mạnh nhất thế giới thời đó và phát huy hào khí Đông A trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

CẦU BÒ QUA PHỐ

■ Ký của nhà văn **VÕ BÁ CƯỜNG**

Kỳ 6: Nhà hát bà Ký Đường

(tiếp theo kỳ trước)

Bà Ký Đường quê ở Cao Mại, Kiến Xương. Bà Ký bạn với bà Đốc Sao, chú hát Khâm Thiên, Hà Nội. Bà Ký chơi thân với ông Bầu dạy đàn bầu và đàn thập lục. Bà đẹp nên nả với làn da trắng như bột lọc, tiếng bà dịu nhẹ tựa gió thu. Bà đẹp từ mái tóc, hàm răng đến nét cười. Cách đi đứng, nói năng quả sang trọng. Nhìn hai hàng lông mày xanh phớt, người ta có cảm tưởng được chiêm ngưỡng dãy núi xa xanh thanh nhả.

Đôi mắt bà tựa hạt minh châu tỏa sáng. Mỗi bà lúc nào cũng như hoa anh đào với bộ mặt sen nở. Mới chớm tuổi đôi mươi, bà đã nổi tiếng cả vùng. Hàng ngày bà khép chặt cửa phòng luyện ngón đàn ca giọng hát. Các tao nhân mặc khách về hát phố cô đầu An Tập thường nói với nhau: “Đây là viên ngọc không một tí vết”. Bà ăn lúa gạo cội, tắm nước ao sen, uống chè làng Mết từ thuở đào tơ.

Khách thoáng nhìn mái tóc bỏ đuôi gà quấn trong khăn sa tanh đen lóng, đuôi tóc vắt xuống vai trước, thoáng nét cười đã mê mẩn, ngày ước đêm ao. Có người từ Hà thành tới muốn được rượu nâng trâm chén, ngắm má phấn hương thơm, vui một canh hát với bà...

Bà Ký Đường thường ngồi xếp thè, cách bà ngồi, tay bà xếp thè cũng toát lên vẻ thanh lịch khác thường mà nhiều cô đào phố An Tập bắt chước cũng chẳng xong.

Con người hào hoa ấy một tay dựng nhà hát dấp dấp, kiểu cách từ phố Khâm Thiên về. Cửa thoáng, màn che, chim hót. Chung quanh nhà bà thả nhiều loại hoa thơm. Cây móng rồng trồng ngay đầu nhà, khách hát đến, thả gót sen trên hè mát có thể với tay ra ngắt bông bỏ túi. Gian ngồi hát bà cho lát gỗ mới được bào nhẵn. Dĩ nhiên, nhà như thế cũng phải lo bằng được cái sập gỗ gụ và bộ tràng kỷ cho khách bốn phương ngồi.

Một cái va li da màu nâu cũ kỹ đựng son phấn của bà, lúc nào cũng nghiêm chỉnh chiếm chỗ trên mặt tủ. Nó không phải là vật tầm thường, mặc ai lôi kéo tùy tiện.

Nghe đâu, ông Hàn Lê, người từ kinh kỳ về có lần để tay vào chiếc va li da đó làm bà khó chịu. Ông Hàn biết nói tiếng Pháp. Ông dùng thứ tiếng ngoại quốc để xin lỗi bà Ký. Ông có sức, ngồi bên bí trên sập nghe hát liên mấy canh và ra sức cầu thân làm lạnh với bà. Trên chiếc sập hôm đó, ông Hàn có biểu bà Ký quả lê đủ mùi, nghe đâu ông kiếm trên núi đá Hà Giang. Nó là của hiếm.

Ông được bà Ký Đường mời xuống mừng bơi ra gỗ đất nổi giữa ao. Ở đấy, bà chủ nhà hát cho làm cái chòi hình lục giác toàn bằng tre, xung quanh trồng trúc quân tử. Nơi ấy chỉ tiếp khách sang trọng như Tần Đà, Thế Lữ, Vũ Hoàng Chương, Tô Hoài và các vị văn nhân tài tử. Hôm đó ông Hàn cũng được chạm

tay vào đậu trúc, vén áo the thâm ngồi vào nơi sang trọng. Cuộc đời ông Hàn lúc lên lúc xuống, nhiều lúc cuộc sống bị bẻ gãy như một cái cây trước bão. Giờ được ngồi trước một mỹ nữ, nghe tiếng cầm ca, thấy lòng không thẹn.

Hôm ấy bà Ký nói trong giọng đầy vui nước mắt như nói với người tri kỷ: “Đời người kỹ nữ theo kiếp cầm ca, thân phận giống cây đàn. Lúc người ta yêu thì nâng lên, lúc chẳng ưa thì đặt xuống. Nó khác gì lớp vỏ hạt dưa đỏ. Khách ăn đưa lên miệng xuyết xoa khen ngợi. Ăn xong thổi vỏ rào rào xuống đất, đỏ như nước mắt người bán tiếng hát kiếm ăn”. Nhưng bà vẫn nhón chân đi qua mọi gian khổ, có lúc phó thác cuộc đời cho thế sự.

Nhà hát bà Ký ở nhờ trên doi đất của cụ Quán Dụ. Trước năm 1945, cụ đi lính khổ xanh cho Pháp, sau được làm đội Quán. Lúc đó, cả tỉnh mới có một đội Quán. Cụ oai vệ đi trước, có 5 - 6 lính theo hầu. Làm đội mà người hào hoa, phong nhã, tính tình phóng khoáng, quảng giao. Cụ có người bạn thân tên Đội Cang trên mái Thái Nguyên. Lúc về già, con cháu cụ Đội Cang vẫn từ ngược về thăm gia cảnh cụ. Cụ ở Thái Bình. Cụ Đội Cang sau cách mạng nghe đâu tham gia cuộc khởi nghĩa Thái Nguyên. Con cái cụ bây giờ còn ở khu chợ Hàng Da - Hà Nội.

Bà Ký Đường được cụ Dụ cho nhờ đất, dựng nhà hát cũng là phải lẽ. Bởi

con cháu cụ Quán mè cầm ca. Ví như ông con cả Đỗ Nguyên Tụ, đến ông con thứ Đỗ Nguyên Chí. Ông Chí sau theo học trường nhạc với nghệ sĩ nhân dân Trần Hiếu. Gia đình cụ Quán Dụ đâu phải là người chỉ thích khoe mình. Kể về gia cảnh cụ làm gì chứ? Chỉ biết đất cụ rộng lắm, mặt giáp đường Lý Bôn, phía Tây thuộc đất Vũ Tiến, phía Đông đất thị xã, mặt giáp đường Quang Trung. Kể từ đất Cầu lạc bộ Lê Quý Đôn ra bờ sông Kỳ Giang vẫn là đất của cụ.

Ngày xưa ngày xưa đất ấy còn có cái đầm rộng độ một vài sào. Bên cạnh nhà cụ bá Sơ, cụ Dục, bà Cửu, cụ Phúc. Các nhà đều có đầm ao thả cá. Đầm sâu, hoa súng loi thoi mặt nước. Long bong con thuyền thúng, vài con vịt trắng thả. Cuối đầm có con lạch nhỏ, chảy thông tới bờ sông Kỳ Giang (tổ 2, phường Quang Trung). Bây giờ ở đấy có cây cổ thụ mọc sà mặt nước, thi thoảng có con rái cá bơi chòm chộp. Người ta thả gót vào nhà, đi giữa những đám hoa cỏ may và cúc vàng, quanh bờ ao là đường liễu, dặm hòe mọc chen nhau. Con mắt khách bắt gặp dãy nhà gỗ xoan đào bỏ màn, che mát khoảng nắng thêm lát gạch. Cửa bức bàn gỗ, rui mè toàn gỗ, ngưỡng cửa được gia chủ lựa cây xoan ngâm to nhất, màu đỏ như son pha, ăn nhập với đầu trên, đầu dưới của bộ đèn chông lên tới nóc. Người xưa nói “xoan già bà lim”. Nhà có phúc mới làm được nhà gỗ xoan.

Ảnh: DUY ĐÔNG

Cầu Bò năm 1963.

Ngõ vào nhà cụ Quán Dụ mỗi sải chân được xếp một viên đá xanh, có viên được chạm trổ như hòn kê chân cột nhà. Khách vào nhà hát cứ nhẹ nhàng đặt chân lên đá lạnh. Đến gần cái ao to mọc ra cái quán nhỏ, trúc xanh, cỏ mọc, màn che, chim hót. Thật thơ mộng! Quán bán độc nhất một món cháo hến.

Người dựng quán hẳn có con mắt tinh tường. Tre làm cột, dựng kèo đều được tiện đầu mặt khoe ra từng thân thị vừa bóng vừa thơm. Xung quanh cột nhà được ken dày những thanh tre chẻ vẩy làm tường quán. Ngoài cô chủ quán tên Hoa ngồi bán hàng yếu điệu ngay ngắn, khách ăn chỉ còn thấy chiếc chạn tre nhỏ và chiếc chông ăn bằng tre, mặt chông chen dày những nan ghép. Bát đĩa ăn để đều tăm tắp, sạch sẽ, đậm chất thôn dã, nhớ nhung. Những chiếc bát sứ ăn “thầy trúc”, chân yếu nhỏ, sáng men cổ. Chiếc liễn đựng cháo, đôi đĩa trúc, chiếc thìa sứ đậm màu lá sen gọi thời gian còn lưu lại.

Cô Hoa là nữ sinh trường Mẫu. Học đứng đầu lớp. Tay cô lúc nào cũng có một cuốn sách từ nhà sách Mậu Hiền đi ra vào lúc chiều muộn. Hàng ngày ngồi bán cháo cho mẹ, mẹ cô tên Dong nên khách thường gọi Hoa Dong.

Cháo hến Hoa Dong nổi tiếng, đâu phải chỉ do nước hến sông Trà Lý béo và thơm. Cái nhân hến, cách làm nhân, xay bột gạo phải đi qua một công đoạn cực kỳ nghiêm ngặt. Mẹ con Hoa đã biết chọn loại gạo ngon, xưa các cụ gọi là gạo dự, bột vừa mềm vừa thơm. Chậu bột nấu cháo hến lúc nào cũng thơm hương lúa đồng như mùi thơm sữa mẹ.

Nồi cháo sôi, bao giờ mẹ cô cũng giữ đủ lửa. Ngon lửa quyết định tất cả... Ngon hay không, khê hay nông cũng từ độ lửa mà ra. Người ta nhìn những chiếc rổ thưa tới chiếc rổ dày treo thứ tự từ nhỏ đến lớn như bức tranh quê. Tự hiểu, mỗi mẻ hến phải được đãi lọc hàng chục lần qua lớp rổ đó với bàn tay khéo léo, mềm mại thì làm gì còn cần cát. Rổ rá đen mun gọi năm tháng đi qua, tình người đan buộc với bàn tay tuyệt diệu.

Không gian văn hóa làng quê Thái Bình như muốn ngưng đọng lại đây. Từ lời mời khách đến vật dụng tinh xảo ở mỗi mây nứt cài hoa thị về kiên nhẫn, gian nan. Sự sáng tạo đời sống người Việt vùng châu thổ thông minh, huyền ảo. Vật dụng và miếng ăn cửa hàng Hoa Dong vô cùng đơn sơ, vô cùng chân thực. Nó như nhát dao vạch cây gỗ của người Ba Na làng Hà Tam. Cây gỗ tự nhiên sống dậy. Một bức tường giàu có về tâm hồn với đôi mắt đắm đắm nhìn vào rừng sâu, bếp lửa, vào cõi khôn cùng của đời sống...

Mấy vị văn sĩ đến nhà hát không thể bỏ qua bát cháo hến sông Trà trộn lá răm và rau thì là trong vườn nhà.

(còn nữa)

3 KHÔNG
ĐƯỜNG HÓA HỌC
CHẤT BẢO QUẢN
MÀU TỔNG HỢP

Biba Bibô
Sữa Gạo

Rice MILK

Dinh dưỡng từ thiên nhiên

www.huongsen.com.vn

ĐẠI VIỆT

ĐƯỢC NẤU THEO
LUẬT BIA TINH DÒNG
CỦA ĐỨC NĂM 1516

ĐẠI VIỆT
LAGER
ALC. 4.7% VOL

ĐẠI VIỆT
SUPER PREMIUM
ALC. 5% VOL

PHÒNG KHÁM ĐA KHOA SAOMAI

Niềm tin cho sức khỏe

Địa chỉ: Tòa nhà Sao Mai - Km4 - Đường Hùng Vương
Phường Phú Khánh - TP Thái Bình (đường Thái Bình đi Nam Định)

TỔ CHỨC LÀM XÉT NGHIỆM MIỄN PHÍ
SÀNG LỌC BỆNH ĐỂ CÓ ĐỊNH HƯỚNG CHĂM SÓC SỨC KHỎE TỐT NHẤT

Chúng ta vừa đón Tết cổ truyền thật ấm áp và ý nghĩa, những buổi sum họp gia đình, vui cùng bạn bè có thể khiến cho nhiều người không kiểm soát được chế độ ăn uống thường ngày dẫn đến việc tăng nguy cơ về đường máu và mỡ máu, hiểu được điều đó Phòng khám đa khoa Sao Mai tổ chức làm xét nghiệm miễn phí đường máu (Glucose) và mỡ máu (Cholesterol) để giúp người dân có thể kiểm soát được sức khỏe của mình và có chế độ ăn uống sinh hoạt hợp lý.

Ngoài ra, còn triển khai nhiều gói khám theo yêu cầu của khách hàng với các ưu đãi đặc biệt.
Chương trình áp dụng trong tháng 3/2018 cho khách hàng đến khám tại phòng khám.

Phòng khám đa khoa Sao Mai - Niềm tin cho sức khỏe!

Hotline tư vấn miễn phí 1900 55 88 30 hoặc 02273.643.666